

Raideliikenteen valvontasuunnitelma 2022

Sisältö

1	Raideliikenteen valvonnan tavoitteet	3
1.1	Valvontaa ohjaavat dokumentit	3
2	Raideliikenteen valvonnan painopisteet	3
2.1	Raideliikenteen valvonnan vuosittain määriteltävät painopisteet	3
2.2	Valvontakeinot	4
2.2.1	Valvontaa täydentävät keinot	4
3	Valvonnan toimijaryhmäkohtainen kohdentaminen 2022	5
4	Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi	6

1 Raideliikenteen valvonnan tavoitteet

Liikenne- ja viestintäviraston raideliikenteen valvonnan tavoitteena on edistää turvallista ja vastuullista toimintaa Suomen raideliikennejärjestelmässä.

Liikenne- ja viestintäviraston valvontaa suunnitellaan vuosittain Liikenne- ja viestintäviraston raideliikenteen valvontastrategiaan pohjautuvalla valvontasuunnitelmalla viraston käytössä olevia tietoja hyödyntäen.

Suunnittelun tavoitteena on kohdentaa valvonta raideliikenteessä siten, että sen vaikuttavuus olisi mahdollisimman merkittävä koko raideliikenteen turvallisuudelle. Valvonnan tulee olla kattavaa käsittäen erityyppiset kohteet. Riskiperusteisella valvonnalla huolehditaan siitä, että valvonnan toteutumista ja vaikutuksia seurataan säännöllisesti ja valvontatoimintaa kohdennetaan seurannan tulosten perusteella.

1.1 Valvontaa ohjaavat dokumentit

Raideliikenteen valvontastrategian lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston valvontaa ohjaavat viraston strategiset tavoitteet sekä liikenne- ja viestintäministeriön ja viraston raideliikenteelle asettamat tavoitteet.

Valvontasuunnitelma ohjaa Liikenne- ja viestintäviraston raideliikenteen käytännön valvontatyötä. Valvontasuunnitelmassa määritellään suoritettavat valvontatoimenpiteet ja muut valvontaa täydentävät toimenpiteet sekä kuvataan, miten valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan ja seurataan.

Valvontasuunnitelmassa kuvataan valvonnan toteutustavat ja toimijakohtaisesti suunniteltujen valvontatoimenpiteiden lukumäärät huomioiden valvontatoiminnan resurssit ja lainsäädännöstä tulevat vaatimukset. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto määrittelee valvontasuunnitelmassa valvonnan toteuttamisen menettelyt ja kohdentamisen.

Valvontasuunnitelman toteutumista hallinnoidaan Traficomissa sisäisessä käytössä olevalla valvontatyökalulla. Valvontasuunnitelma on julkinen asiakirja ja nähtävissä Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla.

2 Raideliikenteen valvonnan painopisteet

Liikenne- ja viestintäviraston valvonnan keskeisin painopiste on turvallisuusjohtamisjärjestelmien toimivuuden valvonta.

Liikenne- ja viestintävirasto keskustelee valvonnasta ja valvonnan kehittämisestä muiden EU-jäsenvaltion kansallisten turvallisuusviranomaisten kanssa erilaisissa yhteistyöverkostoissa. Valvontaviranomaisten yhteistyöstä esiin nousevat tarpeet huomioidaan raideliikenteen valvonnan suunnittelussa.

Turvallisuusjohtamisjärjestelmien toimivuuden valvonnan ja valvontaviranomaisten yhteistyöstä nousevien painopisteiden lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston valvontaa ohjaavat vuosittain valvontasuunnitelman yhteydessä määriteltävät ja valvontasuunnitelman osana julkaistavat painopisteet.

2.1 Raideliikenteen valvonnan vuosittain määriteltävät painopisteet

Valvonnan vuosittain määriteltävillä painopisteillä tarkoitetaan Traficomissa valvonnan kohteena olevia keskeisiä osa-alueita, joihin erityisesti tullaan kiinnittämään huomiota tulevien vuosien valvonnassa.

Valvonnan vuosittain määriteltävät painopisteet ohjaavat valvonnan tavoitteiden, jotka määritetään riskiperusteisesti vuosittain, toteuttamista. Valvonnan painopisteet ovat vuodelle 2022:

1. Operatiivisten menettelyiden dokumentointi ja täytäntöönpano
2. Riskienhallinta
3. Omavalvontamenettelyjen kehittymisen seuranta
4. Pätevyydenhallinta

Painopisteet huomioidaan valvontatoimenpiteitä suunniteltaessa toimijakohtaisesti.

2.2 Valvontakeinot

Keskeisimmät valvontakeinot ovat auditoinnit ja tarkastukset.

Turvallisuuslupien-, -todistuksien, yksityisraiteen haltijoiden ja kaupunkiraideliikenteen toimijoiden ilmoitusten uusinnan yhteydessä tehtävä vaatimuksenmukaisuuden arviointi on osa valvontaa, jossa arvioidaan kriteerien täyttymistä.

2.2.1 Valvontaa täydentävät keinot

Valvontaa täydentävillä keinoilla täydennetään valvonnan painopisteiden kautta toteutettua muuta valvontaa. Valvontaa täydentäviä keinoja ovat:

1. Turvallisuusvuoropuhelut
2. Turvallisuuskulttuurin arviointi
3. Turvallisuuskeskustelut
4. Toimijan palveluntuottajan seuraaminen
5. Kyselyt

Turvallisuuskeskusteluja käydään tarvittaessa erikseen määriteltyjen toimijoiden kanssa yhteistyökokouksissa. Lisäksi turvallisuuskeskusteluja voidaan pitää muidenkin raideliikenteen toimijoiden kanssa, jos organisaation toiminnasta on tunnistettu siihen tarvetta, esim. on havaittu merkittävä turvallisuuspoikkeama tai huolenaihe.

3 Valvonnan toimijaryhmäkohtainen kohdentaminen 2022

Vaatimuksenmukaisuutta arvioidaan turvallisuuslupien ja -todistuksien myöntämisen ja uusimisen yhteydessä sekä yksityisraiteen haltijoiden ilmoitusten arviointien yhteydessä. Määrät perustuvat arvioihin olemassa olevien lupien, todistuksien sekä ilmoitusten voimassaoloaikaan.

Toimijakohtainen vaatimuksen mukaisuus arviointi	Määrä, kpl
Lupien uusintoja	11
Todistusten uusintoja	15
Uusia ilmoituksia	35
Ilmoitusten uusintoja	17
Oppilaitoshyväksynät	8
Näytönvastaanottajien hyväksynät	10

Toimijaryhmäkohtaisessa valvonnan määrät on huomioitu riskiperusteisesti yhdessä vaatimuksenmukaisuuden arviointien yhteydessä, huomioiden käytettävissä olevat valvontaresurssit.

Auditointien ja tarkastuksien kohdentaminen	Määrä, kpl
Lupa-auditoinnit	5
Rataverkon haltijoiden tarkastukset	10
Todistusauditoinnit	4
ECM auditoinnit	8
Oppilaitosauditointi	1
Kaupunkiraideliikenneauditoinnit	3
VAK ratapihatarkastukset	6
Toimintavarmuusauditoinnit	2
Kalustoon ja infraan kohdistuva tarkastukset	4

Muut valvontaa täydentävät keinot	Määrä, kpl
Turvallisuusvuoropuhelut	12
Turvallisuuskulttuurin arvioinnit	2
Kyselyt	4

4 Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Toteutettua valvontaa seurataan neljännesvuosittain, jolloin arvioidaan mahdollisesti tarvittavia lisätoimenpiteitä valvontasuunnitelman toteuttamiseksi.

Vuoden 2023 tammikuussa arvioidaan vuoden 2022 valvonnan ja valvonnan painopistealueiden toteutumista sekä tehdään yhteenveto vuoden 2022 valvontasuunnitelman toteutumisesta.

Kaisa Sainio
päällikkö

Jouko Linnasaari
johtava asiantuntija